

Spoznaj svoj rod

ZAMÝŠĽALI STE SA NIEKEDY NAD TÝM, KAM AŽ SIAHAJÚ VAŠE KORENE? ODKIAĽ POCHÁDZAJÚ VAŠI PREDKOVIA, KDE ŽILI, NA ČO ZOMRELI? GENEALÓG RADOVAN UNTERMAJER VÁM DOKÁŽE NA TIETO OTÁZKY ODPOVEDAŤ.

Text: Alexandra König Foto: Katarína Kincelová Produkcia: Petra Kalmanová

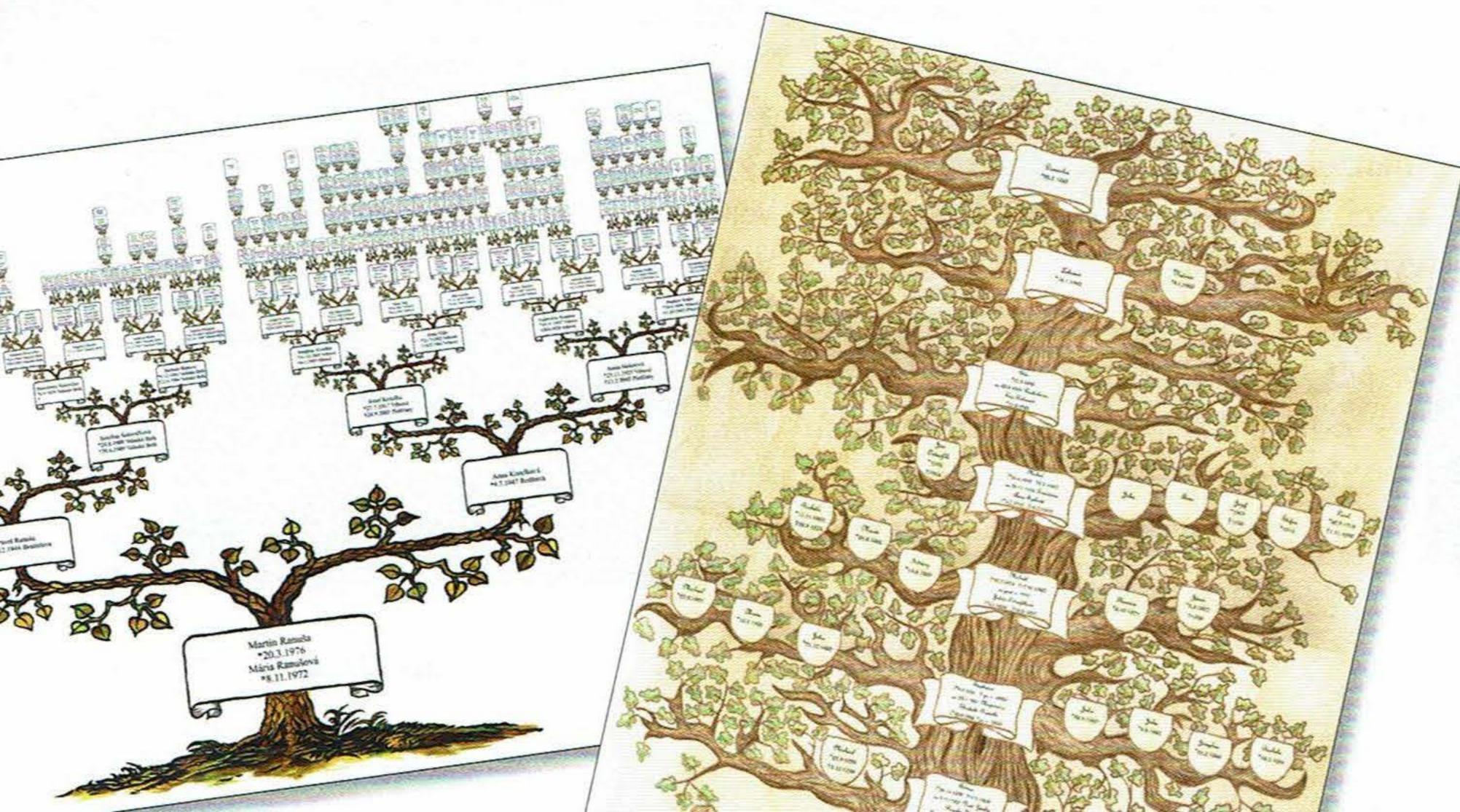
ri mojej práci novinárky som sa stretla už
s rôznymi ľuďmi a zaujímavými povolaniami.
S človekom, ktorý sa živí
zostavovaním rodokmeňov, však
ešte nie. Pred stretnutím s pánom
Untermajerom som, pravdupovediac,
čakala staršieho a hlavne staromódneho pána, viete, taký ten "knihomoľský" typ. Na moje prekvapenie však
prišiel usmiaty a veľmi sympatický

mladík, ktorého rozprávanie o jeho práci bolo fakt vzrušujúce, zaujímavé a vôbec nie nudné. Ako sa k tomuto povolaniu dostal? "Moja mama pracovala celý život v archíve, takže k histórii a starým písomnostiam ma to vždy ťahalo. Najskôr som sa zameriaval na Slovákov žijúcich v USA, ktorých zaujímal ich slovenský pôvod. Zostavoval som im rodokmene na diaľku. Nebolo to však veľmi praktické, uprednostňujem osobné stretnutia, a tak sa

v súčasnosti venujeme už iba slovenským klientom. Hovorím v množnom čísle, pretože vediem rodinnú firmu, ktorá sa genealógiou zaoberá," začína svoje rozprávanie Rado.

AKO SA ROBÍ RODOKMEŇ?

Asi je jasné, že tvorba rodokmeňa nie je nič jednoduché, čo by sa dalo stihnúť za pár hodín. Keď však Radovan prezradil, že ide o prácu, ktorá trvá v tom najjednoduchšom prípade šesť týždňov a v najzložitejšom až rok a pol, padla nám sánka. "Ide o precíznu prácu a zdĺhavé vyhľadávanie v archívoch, do ktorých vôbec nie je jednoduché sa dostať. Kedysi neboli archívy, ale cirkevné matriky vedené na farách. Aby mohol človek vykonávať toto povolanie, musí mať vybudovanú infraštruktúru archivárov, ktorí sú ochotní sa s vami baviť a pomôžu vám s hľadaním. Ide náročnú manuálnu prácu a nekonečné hľadanie

v tisíckach dokumentov, čo vyžaduje trpezlivého človeka. Samozrejme, s ohľadom na našu históriu, je výhodou vedieť po maďarsky a po latinsky," vysvetľuje Rado Untermajer.

MEČ ALEBO PRASLICA

Nie je rodokmeň ako rodokmeň. Ak sa rozhodnete dať si ho urobiť, mali by ste sa rozhodnúť, či chcete rodokmeň po meči - to znamená po otcovi a jeho mužských predkoch. Je menší a cenovo dostupnejší. Po praslici zase znamená po matke a jej ženských predkoch. Ak však chcete svoj rodokmeň kompletný, musíte si zvoliť tú najdrahšiu možnosť, a to rodokmeň kráľovský. Ide o kompletný genealogický prieskum všetkých vašich predkov a dostanete sa v ňom potial, pokiaľ siahajú najstaršie zmienky v archívoch. "Toto je fakt, na ktorý hneď na začiatku upozorňujem svojich klientov. Každý si, samozrejme, praje mať krásny košatý rodokmeň, ktorý siaha do veľmi dávnej histórie. Ja však neviem dopredu povedať, na čo pri pátraní narazím. Možno fara, kde by mali byť uchované stopy po predkovi, vyhorela, možno bol nejaký predok adoptovaný, možno prišiel z inej krajiny a tam sa potom moje hľadanie končí a jednoducho sa ďalej nedostanem. A ak nie ja, verte mi, že ani nikto iný. Zvyčajne sa však dá dostať približne do roku okolo 1600. Staršie rodné a úmrtné listy neexistujú," zanietene vysvetľuje mladý genealóg.

ČO SA DOZVIETE?

Okrem toho, že zistíte, ako sa vaši predkovia volali a koľko mali detí, sa môžete dozvedieť, v ktorej obci žili, kedy sa oženili či vydali, čím sa živili a na čo zomreli. Všetko však opäť závisí od konkrétnej cirkevnej matriky a najmä, ako veľmi dôsledného farára mali – čo všetko o obyvateľoch obce zapisovali. Veľmi zaujímavé je sledovanie vývoja priezvisk – v minulosti veľmi často zmenili človeku počas

života rodné priezvisko za prezývku. Ak sa niekto narodil ako Molnár a bol povedzme menšieho vzrastu, pokojne sa už na jeho úmrtnom liste mohlo vyskytnúť priezvisko Krpatý, ktoré takto získali aj jeho deti. "Ľudia, ktorým pripravujem rodokmene, sú veľmi často zvedaví na to, či pochádzajú z nejakého šľachtického rodu, pretože sa u nich v rodine napríklad traduje legenda, že predkovia boli zemania. Môžu sa potom, samozrejme, cítiť sklamaní, ak to tak nie je," hovorí pán Untermajer.

DRAHÝ ŠPÁS

K rodokmeňu od Radovana Untermajera dostanete aj dôkazový materiál, teda kópie listín z archívov zviazané do nádhernej knihy s koženou väzbou, ktorá vyzerá naozaj luxusne. Môžete si tak byť istí, že informácie, ktoré zistil, sú pravdivé a overené.

Svoj rodokmeň v takej podobe, ako ho všetci chceme (strom), dostanete vytlačený na plátne a môžete si ho zavesiť ako obraz. Niektorí klienti si ho dajú prekresliť priamo na stenu vo svojom dome, čo je už teda naozaj "panské huncútstvo". Je to skvelý typ na dar pre človeka, ktorý už všetko má, a zároveň ho fascinuje história a chcel by sa dozvedieť o svojej rodine a o sebe niečo viac. No pripravte sa, že cena za toto poznanie je skutočne vysoká. Keď si však uvedomíme, že ide o prácu, ktorá trvá vyše roka, nižšia ani nemôže byť.

s manželkou a dvomi deťmi

v Sali.